

Riksdagens svar RSV 109/2026 rd – RP 66/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformering av ansvaret för ordnande och finansiering av ambulanstransporter och transporter som ingår i prehospital akutsjukvård och om ändring av klientavgifter inom social- och hälsovården

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformering av ansvaret för ordnande och finansiering av ambulanstransporter och transporter som ingår i prehospital akutsjukvård och om ändring av klientavgifter inom social- och hälsovården (RP 66/2026 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 9/2026 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att statsrådet följer genomförandet och konsekvenserna av reformen och genom styrningen av välfärdsområdena säkerställer oavbruten och rättidig tillgång till prehospital akutsjukvård och icke-brådslande sjuktransporter och kvaliteten, patientsäkerheten och kostnadsutvecklingen för dessa tjänster samt tryggar den ambulanskapacitet som krävs för tillräcklig beredskap också i krissituationer och undantagsförhållanden. Statsrådet ska vid behov vidta korrigerande åtgärder.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av 73 § i hälso- och sjukvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) 73 §, sådan den lyder i lag 581/2022, som följer:

Riksdagens svar RSv 109/2026 rd

73 §

Patienttransporter som inte ingår i prehospital akutsjukvård

Välårsområdet eller HUS-sammanslutningen, vid vars sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård en patient är inskriven, ska se till att patienten transporteras med ett ändamålsenligt fortskaffningsmedel till ett annat sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård, om vården av patienten förutsätter det eller om det är ändamålsenligt att vårda patienten vid någon annan verksamhetsenhet och överflyttningen kan ske utan att patientens tillstånd äventyras. Patienten ska i första hand flyttas över för vård till ett sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård som anvisats av det välårsområde inom vars område patienten har sin hemkommun.

Välårsområdet eller HUS-sammanslutningen, vid vars sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård en patient är inskriven, ska under vårdperioden se till att patienten transporteras med ett ändamålsenligt fortskaffningsmedel hem eller till någon annan plats som överenskommit med välårsområdet eller HUS-sammanslutningen samt tillbaka till verksamhetsenheten, om besöket är motiverat med tanke på vården eller rehabiliteringen och välårsområdet eller HUS-sammanslutningen kommer överens med patienten om ett sådant besök.

Välårsområdet eller HUS-sammanslutningen, vid vars sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård en patients vårdperiod upphör, ska se till att patienten transporteras med ambulans hem eller till någon annan plats som överenskommit med välårsområdet eller HUS-sammanslutningen, om ambulanstransporten är nödvändig med hänsyn till patientens hälsotillstånd.

Välårsområdet eller HUS-sammanslutningen ska se till att transporten av en patient som vistas inom dess område och som inte är inskriven vid ett sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård sker med ambulans från personens hem eller någon annan plats som överenskommit med välårsområdet eller HUS-sammanslutningen till en verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård samt därifrån hem eller till någon annan överenskommen plats, om ambulanstransporten är nödvändig på grund av patientens hälsotillstånd.

Välårsområdet eller HUS-sammanslutningen, till vars sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård en patient som behöver vård men inte skrivs in vid verksamhetsenheten i fråga har kommit, ska se till att patienten transporteras med ambulans till någon annan verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård, om ambulanstransporten är nödvändig med hänsyn till patientens hälsotillstånd.

Vid i 4 och 5 mom. avsedda transporter är välårsområdet och HUS-sammanslutningen skyldiga att sörja för transporten endast till inom deras område belägna sjukhus och andra verksamhetsenheter som tillhandahåller hälso- och sjukvård samt i fråga om specialiserad sjukvård också till välårsområdets eller HUS-sammanslutningens sjukhus inom samma samarbetsområde samt vid transporter som avses i 3 och 4 mom. till hemmet eller någon annan överenskommen plats inom deras område från ett sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård. Om välårsområdet eller HUS-sammanslutningen dock själv har hänvisat patienten till vård på ett sjukhus eller en verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård inom ett annat välårsområdes eller ett samarbetsområdes område, ska de i

Riksdagens svar RSv 109/2026 rd

4 och 5 mom. avsedda transporter också ordnas utanför välfärdsområdets eller HUS-sammanslutningens eget område samt de transporter som avses i 3 och 4 mom. från ett sådant sjukhus till hemmet eller någon annan överenskommen plats. Dessutom är välfärdsområdet och HUS-sammanslutningen också skyldiga att sörja för de transporter som avses i 4 och 5 mom. till ett sådant sjukhus utanför samarbetsområdet där det finns en riksomfattande centraliserad hälso- och sjukvårdstjänst samt för de transporter som avses i 3 och 4 mom. från ett sådant sjukhus till hemmet eller någon annan överenskommen plats.

Välfärdsområdet ska se till att transporten av en patient som vistas inom dess område och för vilken det ordnas rehabilitering enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller som får ersättning för rehabilitering enligt den lagen sker med ambulans från patientens hem eller någon annan plats som överenskommit med välfärdsområdet till den plats där rehabiliteringen tillhandahålls samt därifrån hem eller till någon annan överenskommen plats, om ambulanstransporten är nödvändig på grund av patientens hälsotillstånd.

Bestämmelser om de transporter som ingår i prehospital akutsjukvård finns i 40 §.

Denna lag träder i kraft den 20 . Den tillämpas dock första gången på de tjänster som ordnas 2028. Före det tillämpas på ordnandet av tjänster de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 4 kap. 6 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 929/2009 och 1334/2010,
ändras 4 kap. 5 § 2 mom. och 8 § 3 mom. samt 18 kap. 9 och 10 §, av dem 4 kap. 8 § 3 mom. sådant det lyder i lag 929/2009, 18 kap. 9 § sådan den lyder i lag 693/2024 och 18 kap. 10 § sådan den lyder i lag 1429/2025, samt
fogas till 4 kap. 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1203/2013 och 564/2022, ett nytt 4 mom. som följer:

Riksdagens svar RSv 109/2026 rd

4 kap.

Ersättning för resekostnader

1 §

Försäkrades resor

Med stöd av denna lag ersätts inte kostnader för i 39 och 40 § i hälso- och sjukvårdslagen avsedd prehospital akutsjukvård eller för sådana patienttransporter som inte ingår i prehospital akutsjukvård som avses i 73 § i den lagen.

5 §

Färdsätt som ersätts

En försäkrads resekostnader ersätts dock enligt kostnaderna för anlitan­de av specialfordon, om den försäkrades sjukdom, grava handikapp eller trafikförhållanden förutsätter att specialfordon används. Med *specialfordon* avses egen bil, taxi, fordon med handikapputrustning, minibuss, motorbåt, snöskoter och något annat motsvarande fordon.

8 §

Grund för ersättning för resekostnader samt fastställande av ersättningstaxan

Bestämmelser om den ersättningstaxa som används som grund för ersättning vid användning av andra specialfordon än taxi utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Social- och hälsovårdsministeriet ska höra Folkpensionsanstalten när ministeriet utarbetar förordningen och ändringar av den.

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

9 §

De försäkrades finansieringsandel

Med intäkterna av sjukförsäkringens sjukvårdspremie som tas ut hos de försäkrade finansieras 50,4 procent av det sammanlagda beloppet av de utgifter för sjukvårdsförsäkring som avses i 8 § 1 mom. 1—4 punkten samt 2 och 3 mom.

Riksdagens svar RSv 109/2026 rd

10 §

Statens finansieringsandel

Av statens medel finansieras 49,6 procent av det sammanlagda beloppet av de utgifter för sjukvårdsförsäkringen som avses i 8 § 1 mom. 1—4 punkten samt 2 och 3 mom. Av statens medel finansieras också de sjukvårdskostnader som avses i 8 § 1 mom. 5 punkten till den del de inte kan täckas med kostnadsersättningar som erhållits från utlandet på basis av sjukvårdsförmåner som beviljats i Finland. Den återbetalningsavgift som avses i 6 kap. 6 a § 2 mom. minskar statens finansieringsandel till fullt belopp.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 18 kap. 9 och 10 § i denna lag tillämpas första gången när beloppet av sjukförsäkringens sjukvårdspremie för den försäkrade fastställs för 2028.

När statens slutliga finansieringsandelar och de slutliga andelar som finansieras med försäkringsavgifter och försäkringspremier beräknas för 2027 och när Folkpensionsanstaltens bokslut för 2027 upprättas tillämpas de bestämmelser i 18 kap. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Resekostnader som föranletts av en betalning som gjorts eller en tjänst som tillhandahållits före den 1 januari 2028 ersätts enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Lag

om ändring av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) 5 § 1 a-punkten, 6 b § 3 mom., 7 c § 4 mom., 7 d § 5 mom. och 10 e § 6 mom.,

sådana de lyder, 5 § 1 a-punkten i lag 1329/2010, 6 b § 3 mom. i lag 387/2008, 7 c § 4 mom. i lag 791/2022, 7 d § 5 mom. i lag 678/2023 och 10 e § 6 mom. i lag 1201/2020,

ändras 3 §, 5 § 8 punkten och 6 a § 2 mom. 11 punkten samt 14 b §, sådana de lyder, 3 § i lagarna 1201/2020, 600/2022 och 1096/2025, 5 § 8 punkten i lag 1292/2022, 6 a § 2 mom. 11 punkten i lag 678/2023 och 14 b § i lag 913/2012, samt

fogas till 6 a § 2 mom., sådant det lyder i lagarna 1201/2020 och 678/2023, nya 12 och 13 punkter samt till lagen nya 7 h—7 j § som följer:

Riksdagens svar RSv 109/2026 rd

3 §

Avgift för oanvänd service

Välårsområdet kan för i 3 och 4 mom. avsedd oanvänd service ta ut en avgift på högst 73,70 euro. En förutsättning för att avgiften ska kunna tas ut är att de i 2 mom. avsedda allmänna förutsättningarna för uttag av en avgift samt att de servicespecifika förutsättningar som avses i 3 och 4 mom. uppfylls.

Välårsområdet får för varje oanvänd service ta ut en avgift enligt 1 mom. av den som i enlighet med nedan avsedda servicespecifika förutsättningar är betalningsskyldig för den oanvända servicen i fråga, om personen utan att ha avbokat servicen och utan godtagbart skäl inte har kommit till servicen. Avgiften får dock tas ut endast om uttaget av avgiften inte ska anses oskäligt och välårsområdet i samband med bokningen eller den kallelse som gäller deltagande i servicen som riktats till de personer som avses i 4 mom. 1 eller 2 punkten meddelat att en i denna paragraf avsedd avgift kan komma att tas ut samt gett anvisningar om hur servicen kan avbokas på förhand. Uppgifter om uttag av avgift samt om avbokning av servicen ska lämnas så att den som får uppgifterna tillräckligt väl förstår innehållet i dem. Avgiften får inte tas ut av en person under 18 år.

Välårsområdet kan ta ut en i 1 mom. avsedd avgift, om en klient eller klientens företrädare har bokat en mottagningstid för hälsovårdsservice eller har bokat en kortvarig vårdplats eller boendeserviceplats inom social- eller hälsovården, och klienten inte har kommit till mottagningen eller till enheten i fråga vid bokad tid. När välårsområdet på initiativ av klienten eller dennes företrädare har bokat en mottagningstid eller en kortvarig vårdplats eller boendeserviceplats för klienten, förutsätter uttaget av avgiften att ett i 2 mom. avsett meddelande och anvisningar om avbokning av servicen ges skriftligen på förhand och att klienten eller dennes företrädare får en påminnelse om den tid eller plats som bokats för klienten.

Välårsområdet kan ta ut en i 1 mom. avsedd avgift för nedan nämnda service enligt 14 § i socialvårdslagen under följande förutsättningar:

1) besök i samband med överenskommelse om vårdnad om, umgänge med eller underhåll för barn samt medling i familjefrågor av en förälder som självständigt eller med anlitande av en företrädare har bokat servicen samt av barnets förälder som självständigt eller med anlitande av en företrädare på ett i förväg kontrollerbart sätt har meddelat att han eller hon deltar i det besök som han eller hon personligen har kallats till av den aktör som tillhandahåller servicen,

2) besök i samband med utredande eller fastställande av faderskap eller moderskap av en förälder som självständigt eller med anlitande av en företrädare har bokat servicen samt av en annan person som på ett i förväg kontrollerbart sätt har meddelat att han eller hon deltar i det besök som han eller hon personligen har kallats till av den aktör som tillhandahåller servicen,

3) besök i samband med adoptionsrådgivning av en person som självständigt eller med anlitande av en företrädare har bokat servicen samt av en person som på ett i förväg kontrollerbart sätt självständigt eller med anlitande av en företrädare har meddelat att han eller hon deltar i det besök som han eller hon personligen har kallats till av den aktör som tillhandahåller servicen,

4) övervakat eller stöttat umgänge mellan barn och förälder av den förälder som självständigt eller med anlitande av en företrädare har bokat umgängestiden och som barnet vid umgänget skulle ha träffat; avgiften kan också tas ut av den förälder som barnet vid umgänget skulle ha träffat och som på ett i förväg kontrollerbart sätt självständigt eller med anlitande av en

Riksdagens svar RSv 109/2026 rd

företrädare har meddelat att han eller hon deltar i det besök som han eller hon personligen har kallats till av den aktör som tillhandahåller servicen.

Av de personer som bokat i 4 mom. avsedd service kan en avgift tas ut också när välfärdsområdet på deras initiativ har bokat tiden för servicen i fråga. Då förutsätter uttaget av avgiften att ett i 2 mom. avsett meddelande och anvisningar om avbokning av servicen på förhand ges skriftligen och att den person som bokat servicen eller dennes företrädare får en påminnelse om den bokade servicen.

Om en avgift vid i 4 mom. avsedd service tas ut av båda föräldrarna eller flera personer, får det sammanlagda beloppet av de avgifter som tagits ut inte överstiga de produktionskostnader för servicen som det oavbokade besöket föranleder välfärdsområdet.

5 §

Avgiftsfria hälsovårdstjänster

Avgiftsfria är följande hälsovårdstjänster:

8) i 73 § 1 och 2 mom. i hälso- och sjukvårdslagen avsedda patienttransporter, samt

6 a §

Avgiftstak

Vid beräkningen av det sammanlagda beloppet av avgifter som tagits ut av klienten beaktas sådana avgifter som under kalenderåret har tagits ut för

11) sådana rehabiliteringsperioder vid en institution för medicinsk rehabilitering som avses i 29 § 2 mom. 7 punkten i hälso- och sjukvårdslagen och som beviljas personer som har rätt till service med stöd av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda eller lagen om funktionshinderservice,

12) prehospita akutsjukvård som avses i 40 § i hälso- och sjukvårdslagen,

13) sådana i 73 § 3—5 och 7 mom. i hälso- och sjukvårdslagen avsedda patienttransporter som inte ingår i prehospita akutsjukvård och som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar.

7 h §

Avgift för prehospita akutsjukvård

Välfärdsområdet kan av en patient ta ut en avgift på högst 41,50 euro när en enhet för prehospita akutsjukvård har utfört en bedömning av patientens vårdbehov eller på annat sätt tillhandahållit prehospita akutsjukvård i enlighet med 40 § 1 mom. 1 punkten i hälso- och sjukvårdslagen.

Riksdagens svar RSv 109/2026 rd

En avgift enligt 1 mom. får inte tas ut när personen nekar till bedömning av vårdbehovet. Avgiften kan dock tas ut också i dessa situationer, om det trots personens nekande är nödvändigt att ge prehospital akutsjukvård med stöd av annan lagstiftning.

På uttag av avgift för prehospital akutsjukvård ska dessutom vad som i 7 j § föreskrivs om särskilda situationer vid uttag av avgift tillämpas.

7 i §

Avgifter för patienttransporter som inte ingår i prehospital akutsjukvård

Välfärdsområdet kan av en patient för vilken den ordnar sådana i 73 § 3—5 mom. och 7 mom. i hälso- och sjukvårdslagen avsedda patienttransporter som inte ingår i prehospital akutsjukvård ta ut en avgift på högst 41,40 euro för respektive tjänst.

På uttaget av avgiften ska dessutom tillämpas vad som i 7 j § föreskrivs om särskilda situationer vid uttag av avgift.

7 j §

Särskilda situationer vid uttag av avgift för prehospital akutsjukvård och för patienttransport som inte ingår i prehospital akutsjukvård

Om en oinskriven patient för att komma till en lämplig vårdenhet har behövt flera sådana transporter som ingår i den prehospitala akutsjukvård som fastställs i 40 § i hälso- och sjukvårdslagen eller sådana patienttransporter som inte ingår i den nämnda prehospitala akutsjukvården och för vars ordnande välfärdsområdet med stöd av 73 § 3—5 mom. i hälso- och sjukvårdslagen ansvarar, eller en kombination av dessa transporter, kan välfärdsområdet av patienten ta ut den för dessa tjänster föreskrivna avgiften endast för den tjänst som först har tillhandahållits.

14 b §

Indexjusteringar

De belopp som föreskrivs i 3 § 1 mom., 6 b § 1 mom., 7 c § 3 mom., 7 d § 4 mom., 7 h § 1 mom., 7 i § 1 mom. och 10 e § 3 och 4 mom. justeras i enlighet med förändringen i prisindexet för välfärdsområdena. Vid fastställandet av förändringen används den prognos för värdet av prisindexet för välfärdsområdena för det kommande året (*året då indexet ändras*) som är den senaste vid tidpunkten för justeringen och som publiceras av finansministeriet.

Indexjusteringen görs årligen. De justerade beloppen ska avrundas till närmaste 0,10 euro. De justerade beloppen av de belopp som anges i 7 c § 3 mom. och 10 e § 3 och 4 mom. samt av de justerade belopp för personligt bruk som avses i 7 d § avrundas dock till närmaste euro.

Social- och hälsovårdsministeriet publicerar de i denna lag avsedda med olika index justerade beloppen i Finlands författningssamling före utgången av september månad det år som föregår året då indexet ändras eller före utgången av september månad det justeringsår som hänför sig till indexjusteringen.

Riksdagens svar RSv 109/2026 rd

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 5 och 6 a § träder dock i kraft först den 1 januari 2028. Bestämmelserna i 7 h—7 j § tillämpas dock på det meddelande om indexjusterade avgifters belopp som utfärdas av social- och hälsovårdsministeriet 2026. Dessutom kan avgifter inte tas ut med stöd av 7 h—7 j § före den 1 januari 2028. På tidsfristen för offentliggörandet av det meddelande om indexjusterade belopp som utfärdas av social- och hälsovårdsministeriet 2026 tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Lag

om särskild finansiering för vissa transporter som sköts på Åland

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att trygga tillräcklig finansiering för genomförandet av de transporter som ordnas på Åland och som ingår i den prehospitala akutsjukvården samt andra ambulanstransporter som ordnas på Åland.

2 §

Beloppet av den särskilda finansieringen

Med stöd av denna lag överförs 800 000 euro av statens medel till landskapet Åland. Beloppet av den särskilda finansieringen justeras årligen i enlighet med det förfarande som föreskrivs nedan.

3 §

Överföring av den särskilda finansieringen

Den särskilda finansiering som med stöd av denna lag betalas till landskapet Åland överförs årligen i sin helhet på årets första vardag.

Riksdagens svar RSv 109/2026 rd

4 §

Justering av beloppet av den särskilda finansieringen

Det i 2 § 1 mom. nämnda finansieringsbeloppet ska årligen justeras i enlighet med förändringen i prisindexet för välfärdsområdena. Vid justeringen används den prognos för prisindexet för välfärdsområdena som fastställts för året före det år då justeringen träder i kraft. Dessutom ska vid justeringen iaktas vad som i 7 § i lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021) föreskrivs om beaktande av förändringen i servicebehovet när nivån för finansieringen bestäms.

Social- och hälsovårdsministeriet ansvarar för genomförandet av de justeringar av finansieringen som görs med stöd av denna lag.

5 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . Vad som i 4 § föreskrivs om justering av finansieringsbeloppet tillämpas första gången 2029 när nivån för den finansiering som överförs till landskapet Åland bestäms.

Helsingfors 17.6.2026

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare